

Bisztrai László 1920 – 2010

*A Bokor közösség második legidősebb papja,
a közösség hosszú évtizedeken át meghatározó tagja
az Örök Hazába költözött.
Elvfeladás nélküli hit és hűség jellemezte.
Egy vele készült interjú részleteivel
és egy közösségi testvére visszaemlékezésével
köszönünk el tőle.*

„1920. június 27-én, Szent László napján, Madarason (Bács-Kiskun megye) születtem. Édesapám is László volt, aki borbély mesterséget folytatott, édesanyám otthon nevelte a gyerekeket és a háztartás nehéz munkáját végezte. Saját házunk nem lévén a katolikus iskola igazgatójával laktunk egy udvarban; ő hívott el 1926-ban egy litániára, akkor álltam először az oltárhoz ministrálni. Én nagyon megörültem, hogy oly' közel kerültem az oltárhoz. Már akkor vágy ébredt bennem az oltár, az Úr Jézus, a Mennyei Atya iránt. Nekem ott a helyem. Én pap leszek...

1934-ben jelentkeztem a Váci Szemináriumba felvételre. Szeptembertől az ötödik osztályt már a váci piarista gimnáziumban kezdtem el, mint kis-szeminarista papnövendék. 1938-ban érettségiztem. 1943. június 20-án szenteltek pappá...

A hit és a hivatástudat jellemezte életemet. Ezt várják az emberek a paptól, és ezt tudtam én adni. Változó körülmények között.

A szemináriumban feltárták előttünk a négy evangéliumot. Utána ezt próbáltam élni, programmá tenni. A szeretet-elv a lényeg. Azt kell követni mindenképpen! Nagyon változó körülmények között teltek az évtizedeim, de mindig azt gondoltam, hogy bár a környezethez alkalmazkodni kell, de a szeretet-elvet sosem szabad feladni! Azt élni, valósítani kell. Erre születünk.

1944 ősztől nagykáta káplán voltam. Itt történt, hogy Húsvéthétfőn a román hadsereggel bejött a templomba egy román orvos katonatiszt, és mise után kihallgatást kért. Elmondta, hogy ő kolozsvári magyar, és orvostanhallgató korában ateista volt. Nagyon érdekelte őt az atomsugárzás hatása az emberi szervezetre, és kutatóként elment Párizsba, az atomkutató központba; és ott tudta meg, hogy az atom legbelseje energia, tehát nem anyag, és akkor ott találkozott Istennel. De csak ennyit tudott, hogy van Isten, kapcsolata azonban még nem volt Vele. Azután jött a háborúban a sereggel, és Szolnokon a szőlőkben látott egy szemüveges embert, aki kapálta a szőlőt. Szóba állt vele, elmondta neki is ezt az élményét. Az ember, aki egyébként ügyvéd volt, benyúlt a zsebébe és elővett egy zsebszentírást, és odaadta neki: itt van, olvassa, ebben találkozhat közelebbről Istennel. Ő elolvasta Bibliát és már megismerte Krisztust, és így érkezett a húsvéthétfői misére, ahol az emmauszi tanítványok élményében magára ismert, és megkért, hogy szeretne életgyónást végezni. Erre időpontot kért.

És a gyónás után mély hittel, alázattal járult a szentáldozáshoz... és több napon átjött átbeszélni a hitünket, és azt mondta:

- De boldog maga, hogy pap lehet – én is szívesen lennék, de van családom.
- Maga csak legyen jó családapa és keresztény, jó orvos! – mondtam.

A családot mindig nagyon fontosnak tartottam. Itt kapunk szeretetet, és itt tanuljuk meg, hogy mit jelent szeretni. A család a szeretet tűzhelye, amit nem szabad másra lecserélni. A mozgalmak is fontosak. De ügyelni kell arra, hogy a mozgalom ne szippantsa fel az embert, hanem ki-ki onnan elsősorban erőt merítsen, lelkesedést gyűjtsön, hogy aztán a család igazi szellemét biztosítani tudja!

Mindig azoknak a híveknek örültem, akik a kereszténységet legfőképpen a saját családjukban igyekeztek megvalósítani.

Tudom, hogy ez ma nem divatos szöveg, de sosem törődtem azzal, hogy mi a divat, hogy kinek mi a véleménye. Mondtam, tettem, amit én jónak tartottam. Kaptam is érte hideget-meleget!

1951-ben Hétkápolnához kerültem lelkésznek. Itt összejövegettünk vallásos férfitestvérekkel, és fájlaltuk a terrorhelyzetet. Arról tárgyaltunk, hogy tudatosítanunk kell az emberekben a keresztény öntudatot.

1953-ban kaptunk egy körlevelet a Püspöki Kartól, amit a párt íratott meg: a hívek hordják ki a trágyát a földekre. Ezt nem olvastam fel. A párt megfigyelője feljelentett, és követelte Kovács Vince püspök úrtól, hogy büntessen meg... 1953. október 13-án éjszaka értem is eljöttek, és bevitték a Fő utcába, a Katonai Ügyészségre, és jöttek az éjszakai kihallgatások. 1954. január 8-án a Markó utcában megtartott zárt tárgyaláson 8 évi börtönre ítélték el „a népi demokrácia megdöntésére irányuló fegyvertelen szervezkedésben való aktív részvétel” vádjával. A bírót nem a politikai vád érdekelte, hanem azt kérdezte:

- Miért nem olvasta fel a körlevelet?
- Mert a lelkiismeretem nem engedte.
- És Czapik Gyula érsek lelkiismerete?
- Az az övé, ő felel érte. Ez meg az enyém.
- Nagyon egyéni a lelkiismerete!
- Mindenkié egyéni! – válaszoltam.

Innen a váci börtönbe vittek, ahol 3 évet töltöttem.

1956. szeptember 15-én 26 papot, közöttük engem is szabadon engedtek...

Mindig ugyanazokat az értékeket képviseltem: hit és szeretet, elvfeladás nélkül! Akadt, aki ennek örült – azzal jól éreztem magam. Akadt, akit ez bosszantott – azzal lehetőség szerint kerültük egymást. Gondok persze engem is körülvettek. De ilyenkor mindig jobban körülnéztem, hogy mit lehet csinálni, és mi az, ami tényleg nem megy. Mert amit lehet csinálni, azt meg kell tenni! Néha bizony áldozatot is kell hozni. Az adott pillanatban ez sokszor nehéz, de aztán az idő múlása ebben is segít. Ami fáj, azt mindig igyekeztem felajánlani.

Sok csalódás is ért, sokszor a jóért rosszal fizettek. Ilyenkor nem értettem, hogy mit nem értenek: én csak a jót, a hívek igazi javát akarom. De megsértődni ilyenkor sem sértődtem meg. A csalódásokat is mindig fel lehet ajánlani, és ez idővel megbékélést hoz.

Közben találkoztam sok szeretettel, jóindulattal is. A hívek részéről is, de az elöljáróim részéről is. Amikor nagyon rugdosott az állam, akkor Marosi Izidor váci püspök – akivel egy időben jártunk a szemináriumba – kinevezett püspöki tanácsosnak; hadd lássa az állam, hogy az egy-

ház igenis megbecsül engem. Noha nem volt semmi címkórság bennem, mégiscsak örültem. Örültem, hogy látják és elismerik, amit képviselek, amit teszek. És tudtam, hogy egy ilyen kinevezés bizony a Püspök úrtól is bátorságot követelt.

1958 őszén megkaptam az áthelyezésem Ecsegre, önálló plébánosnak. Eredetileg mást akart a Püspök úr odahelyezni, de az nem vállalta el, mert a tető eléggé beázott. Én viszont örültem, hogy önálló lehetek. Összefogtunk a hívekkel, rendbe hoztuk a tetőt. Odatartozott a kis szomszéd község: Kozárd, ahová kerékpárral jártam át misézni, hitoktatni. Az ottani egyház-községi jegyző megsúgta, hogy neki jelentést kell időnként tennie, hogy miket mondok a szentbeszédekben. Mondtam: csak jelentse nyugodtan, mert a hitet hirdetem.

Mégis 3 év elteltével, 1961 őszén Szabadszállásra helyezett a Püspök úr. Erős református hely. A katolikusok 13 km-re laktak Balázspusztán. Ott már motorkerékpárt kellett szerezni, hogy a havas utakon is ki tudjak menni, és szolgálni a testvéreket.

Igen, sokat jelentett nekem, hogy a '60-as évek közepétől a még a váci börtönben megismert-megszeretett paptestvérekkel rendszeresen találkozhattam a Bokor-közösség papi csoportjában. Bulányi atya vezetésével az evangéliumokat tanulmányoztuk, és a jézusi szeretet gondolatai, gyakorlata visszhangra talált bennem is. Hiszen én is mindig a szeretetet hirdetem, azt is akartam cselekedni. Igyekeztem tehát azt az evangéliumi látást, amit a „Keressétek az Isten Országát” elmond, a magamévá tenni, és másoknak is elmondani.

1972-ben Ócsára kerültem. ... A plébánia, ahol a lelkigyakorlatokat tartottuk a fiatalokkal Ócsán, pontosan a pártházzal van szemben. Egy katonai teherautót állítottak be a pártház udvarára; egy lokátoros kocsit: amikor valaki jött a plébániára, ott kattant a fényképezőgép, és ment a jelentés Vácra, hogy mi van megint az ócsai plébánián. S jött a püspöki titkár úr, mondta:

- Ezt nem szabad!

- Ha a Püspök úr lejönne és hallaná a fiatal megtérők őszinte imáját, ő is örülne.

- De akkor sem szabad! – volt a felelet.

Miklós Imre, az Állami Egyházügyi Hivatal vezetője zaklatására 1984-ben – 12 év ócsai szolgálat után – Ladánybenére kerültem. Ott is tartottunk lelkigyakorlatokat a plébánián, ezért itt is bizalmatlanul fogadtak. Azt mondták, hogy jehovista papot küldött oda a püspök, adjon nekik katolikus papot! Fel is mentek Vácra, panaszsra. Aztán lassan megismertek és megenyhültek. Később néha a tanyákon összejöttünk a szomszédos családokkal közösen Szentírást olvasni és magyarázni.

1990-ben kerültem Gyónra plébánosnak. Itt adtam hálát a Mindenhatónak 50 éves papi létemért, aztán újabb tízéves szolgálat után, pappá szentelésem 60. évfordulóját is itt ünnepelhettem. Ezt követően pedig itt lettem az Ökumenikus Szeretetotthon lakója. Napjaimat kitölti az imádkozás, gondolkodás.

Egész papi pályafutásomban igyekeztem a hivatásomnak eleget tenni: a lelkiismeretemet a Szentírás alapján formálni, és azután az így formált lelkiismeretem szerint cselekedni. Szeretet – szolgálat – segítség; ezek voltak a céljaim. Ezek gyakran nem látványos dolgokra vezettek, hanem apróságokra. Azt hiszem, a kötelességteljesítés is a vértanúság egyik útja. Nem feltétlenül kell nagy dolgokat keresni. Csak el kell fogadni minden nap, amit az a nap hoz, és abban kell helytállni – az elvekhez ragaszkodva, hittel és hűséggel.”

Schanda Beáta interjújából
„Érted Vagyok” 2008. június

„Imádkoztam értetek...”

Általános iskolai emlékkönyvemből idézem a következő sorokat: „Teljes boldogságod neked is csak a mennyországban lesz. A földön csak részletekben, s azt is Jézus adja meg.” Ezután a Mt 5,3-10 alapján következik a nyolc boldogság leírása, majd a következő mondattal záródik a szöveg: „Hogy a boldogságnak ezt az útját járhasd, imádkozik érted hitoktató: Bisztrai László – 1950. január” VIII. osztályos voltam akkor.

Az évek szaladtak. A kommunista önkény Laci bácsit „kivonta” a forgalomból... Én tanítónő lettem. Férjhez mentem. Párom, Gyombolai Marci szintén volt Laci bácsi tanítványa. Sokat merítettünk a közös élményekből. Aztán szomorú évek következtek. Erősen kellett kapaszkodnunk Istenbe, egymásba, hogy talpon maradhassunk. A Gondviselő Isten csodálatos ajándéka volt, hogy olyan káplánt helyeztek plébániánkra, akinek fontos volt a kisközösségek ügye. Rövid idő elteltével meghívott egyik kisközösségébe. Szívtuk magunkba az Igét. Töltekeztünk, tájékozottabbak lettünk. Eljutottunk lelkigyakorlatra is, amelyet Ócsán tartottak. Ócsán, ahol Laci bácsi volt a plébános. Nagyon örültünk a találkozásnak. Rövidesen megtaláltuk a módját, hogyan tudjuk a nyolc boldogság fent említett útját járni, egymást segítve. Olyan feladatok, szolgálatok elvégzésébe vont be minket, amelyeket nagycsaládosként, pedagógusként el tudtunk látni.

Emlékezetes marad számunkra egy csorvási út, amelyet Laci bácsi a maga szűkszavú egyszerűségével, az adott szó következetes betartásával szervezett meg. Megállapodott az ottani plébánossal, hogy küld hozzá sokgyerekes házaspárokat, akik saját életük alapján tesznek tanúságot a nagycsalád mellett. A következő szombaton már útnak is indított bennünket Laci bácsi. A Juhász házaspár Ócsáról feljött értünk Budapestre, onnan mentünk együtt tovább Csorváásra. Az út hosszú volt, bizony este 10 óra körül járhatott az idő, mire odaértünk. A plébános úr (atya, testvér) nem gondolta, hogy a beígért házaspárok ilyen rövid időn belül már mennek is. Szóval nem várt minket arra a napra. A jó adventi hidegben nekilátott a cserépkályha befűtésének, vacsora készítésének. Másnap a szentmise végén szólhattunk az ottani hívekhez, testvérekhez. A beszélgetős találkozóra csak délután került sor. Az Úr velünk volt, segített megfelelni a szép számú kérdésre. Végül közös imával, barátsággal búcsúztunk. Laci bácsi nem teljesen értette a csorvási plébános csodálkozását, hiszen ő megígérte, hogy küld valakiket. „Egyébként pedig imádkoztam értetek” – mondta.

Másik, ugyancsak emlékezetes élményünk – egy dusnoki út volt Laci bácsi szervezésében. Az ő csodálatos Isten-központú élete, elkötelezettsége nem tartotta fontosnak a túlságosan precízkedő, „agyonszervezett” találkozásokat. Húsvétra készült az egyház. Laci bácsit a dusnoki plébános lelkigyakorlat tartására hívta meg. A gyermekvállalás, Isten-hitre nevelés témában nekünk kellett szólnunk a testvérekhez. Aztán azt az üzenetet kaptuk, hogy ha lehet, vigyünk gitáros fiatalokat is, hogy együtt énekeljenek az ottani fiatalokkal. Nagy dolog volt akkor, hogy ilyen igény egyáltalán felmerült. Örültünk neki, s örültek fiaink, lányaink is. Szervezés nagy gyorsan, énekesek, gitárosok, autók, sőt benzin a kocsikba!... De hát „a világnak Krisztus kell”! Laci bácsi üzent, Jézus hív, menni kell! – Négy Trabanttal indult a karaván... Szegény plébános kissé megilletődött a létszámon. Vacsorára a közeli vendéglőbe vitt bennünket – gondolom, nem kis pénzébe kerültek Laci bácsi meghívottjai. A másnapi szentmisén közös éneklés, emelkedett, lelkes hangulat tette érezhetővé, hogy Jézus köztünk van, s mi mindnyájan testvérek vagyunk. Délután a fiatalok még komoly pingpongcsatákat vívtak. Aztán elcsendesedés, majd közös éneklés, istendicsőítés indulásig. – Laci bácsi áldásával, mosolyával keltünk útra.

Drága Laci bácsi! Áldjon meg az Úr most is, ott is! Érezzük, Nála vagy. Öleljen szívére, és engedje, hogy az akkori élmények munkálják – az emlékezés fátylát fellibbentve – azok lelkét, akik rajtad keresztül tapasztalhattak meg valami fontosat Isten Országából.

Gyombolai Mártonné Éva